# JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS
VERICA TRSTENJAK
28 päivänä huhtikuuta 2010[1]


I Johdanto ..... I - 9993

II Asiaa koskeva lainsäädäntö ..... I - 9994

A Direktiivi 89/106 ..... I - 9994

B Direktiivi 89/686 ..... I - 9996

C Päätös 93/465 ..... I - 9997

III Eurooppalainen standardi 795 ..... I - 9997

IV Asiaan liittyvät tosiseikat ja ennakkoratkaisupyyntö ..... I - 10000

V Asian käsittely unionin tuomioistuimessa ..... I - 10002

VI Asianosaisten lausumat ..... I - 10003

A Ensimmäinen ennakkoratkaisukysymys ..... I - 10003

B Toinen ennakkoratkaisukysymys ..... I - 10004

C Kolmas ennakkoratkaisukysymys ..... I - 10005

D Neljäs ennakkoratkaisukysymys ..... I - 10006

E Viides ennakkoratkaisukysymys ..... I - 10006

F Kuudes ennakkoratkaisukysymys ..... I - 10007

G Seitsemäs ja kahdeksas ennakkoratkaisukysymys ..... I - 10008


1 – Alkuperäinen kieli: saksa.

VII Oikeudellinen arviointi ..... I - 10009

A Yleistä ..... I - 10009

B Ensimmäinen ennakkoratkaisukysymys ..... I - 10010

C Toinen ennakkoratkaisukysymys ..... I - 10014

D Kolmas ennakkoratkaisukysymys ..... I - 10016

E Neljäs ennakkoratkaisukysymys ..... I - 10018

F Viides ennakkoratkaisukysymys ..... I - 10021

G Kuudes ennakkoratkaisukysymys ..... I - 10021

H Seitsemäs ja kahdeksas ennakkoratkaisukysymys ..... I - 10022

VIII Ratkaisuehdotus ..... I - 10023

## I Johdanto

1. Rechtbank 's-Gravenhage (jäljempänä kansallinen tuomioistuin) esittää tässä ennakkoratkaisumenettelyssä EY 234 artiklan [2] nojalla kahdeksan ennakkoratkaisukysymystä rakennusalan tuotteita koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä 21.12.1988 annetun neuvoston direktiivin 89/106/ETY [3] ja henkilönsuojaimia koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä 21.12.1989 annetun neuvoston direktiivin 89/686/ETY [4] tulkinnasta.

2. Kansallinen tuomioistuin pyrkii selvittämään näillä ennakkoratkaisukysymyksillä lähinnä sen, voivatko putoamiselta suojaavat kiinnityslaitteet, joita käytetään tasakatoilla

2 – Ennakkoratkaisumenettelyyn sovelletaan Euroopan unionista tehdyn sopimuksen ja Euroopan yhteisön perustamissopimuksen muuttamisesta 13.12.2007 tehdyn Lissabonin sopimuksen (EUVL C 306, s. 1) mukaisesti nykyään Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 267 artiklaa.

3 – EYVL L 40, s. 12, sellaisena kuin se on muutettuna EY:n perustamissopimuksen 251 artiklassa määrätyn menettelyn mukaisissa säädöksissä säädetyn täytäntöönpanovallan käytössä komissiota avustavia komiteoita koskevien sääntöjen mukauttamisesta neuvoston päätökseen 1999/468/EY 29.9.2003 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 1882/2003 (EUVL L 284, s. 1).

4 – EYVL L 399, s. 18, sellaisena kuin se on muutettuna EY:n perustamissopimuksen 251 artiklassa määrätyn menettelyn mukaisissa säädöksissä säädetyn täytäntöönpanovallan käytössä komissiota avustavia komiteoita koskevien sääntöjen mukauttamisesta neuvoston päätökseen 1999/468/EY 29.9.2003 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 1882/2003 (EUVL L 284, s. 1).

tehtävissä töissä ja joihin kuuluu kattoon pysyvästi kiinnitettävä ankkuri, kuulua direktiivin 89/106 soveltamisalaan ja/tai direktiivin 89/686 soveltamisalaan. Kansallinen tuomioistuin haluaisi tässä yhteydessä myös tietää, onko CE-merkinnän kiinnittäminen tällaisiin kiinnityslaitteisiin sallittua.

## II Asiaa koskeva lainsäädäntö

A *Direktiivi 89/106*

3. Direktiivin 89/106 1 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Tätä direktiiviä sovelletaan rakennusalan tuotteisiin sikäli kuin rakennuskohteisiin liittyvät olennaiset vaatimukset koskevat niitä 3 artiklan 1 kohdan mukaan.

2. Tässä direktiivissä ’rakennusalan tuotteilla’ tarkoitetaan tuotteita, jotka valmistetaan käytettäviksi pysyvinä osina rakennuskohteissa mukaan lukien sekä talon- että maanrakennustyöt.

’Rakennusalan tuotteista’ käytetään jäljempänä nimitystä ’tuotteet’ ja kaikista rakennuskohteista, mukaan lukien talon- ja maanrakennuskohteet, nimitystä ’rakennuskohde’.”

4. Direktiivin 89/106 2 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Jäsenvaltioiden on toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet varmistaakseen, että 1 artiklassa tarkoitettuja tuotteita, jotka on suunniteltu käytettäviksi rakennuskohteissa, voidaan saattaa markkinoille vain, jos ne sopivat suunniteltuun käyttöönsä eli jos ne ovat ominaisuuksiltaan sellaisia, että rakennuskohde, johon tuotteet liitetään, asennetaan, käytetään tai sijoitetaan, täyttää 3 artiklassa tarkoitetut olennaiset vaatimukset, jos rakennuskohteeseen sovelletaan näitä vaatimuksia sisältäviä määräyksiä ja jos rakennuskohde on suunniteltu ja rakennettu asianmukaisesti.

2. a) Jos tuotteet kuuluvat muita näkökohtia käsittelevien direktiivien soveltamisalaan, joissa säädetään 4 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun CE-vaatimustenmukaisuusmerkinnän kiinnittämisestä, merkintä osoittaa, että tuotteiden oletetaan olevan myös näiden direktiivien säännösten mukaisia.

––”

5. Direktiivin 89/106 3 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Rakennuskohteissa sovellettavat olennaiset vaatimukset, joilla voi olla vaikutusta tuotteen teknisiin ominaisuuksiin, on annettu tavoitteina liitteessä I. – –

––

3. Olennaiset vaatimukset täsmennetään asiakirjoissa (perusasiakirjoissa), joilla luodaan tarvittavat yhteydet 1 kohdassa tarkoitettujen olennaisten vaatimusten ja 4 ja 5 kohdassa tarkoitettujen standardointitoimeksiantojen, eurooppalaisen teknisen hyväksymisen suuntaviivoja koskevien toimeksiantojen tai muiden teknisten eritelmien tunnustamisen välille.”

6. Direktiivin 89/106 4 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Standardeja ja teknisiä hyväksymisiä nimitetään tässä direktiivissä ’teknisiksi eritelmiksi’.

Tässä direktiivissä yhdenmukaistetuilla standardeilla tarkoitetaan teknisiä eritelmiä, jotka on laatinut ja vahvistanut CEN, CENELEC tai molemmat yhdessä direktiivin 83/189/ETY mukaisesti annetusta toimeksiannosta 19 artiklassa tarkoitetun komitean lausunnon perusteella ja komission ja edellä tarkoitetun kahden toimielimen välisestä yhteistyöstä 13 päivänä marraskuuta 1984 allekirjoitettujen yleisten suuntaviivojen mukaisesti.

2. Jäsenvaltioiden on oletettava tuotteiden olevan käyttöön soveltuvia, jos rakennuskohde, kun se on suunniteltu ja rakennettu asianmukaisesti, niitä käytettäessä täyttää 3 artiklassa tarkoitetut olennaiset vaatimukset, jos tuotteissa on CE-merkintä, joka ilmaisee niiden olevan tämän direktiivin säännöskokonaisuuden mukaisia, mukaan lukien V luvussa säädetyt vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyt ja III luvussa säädetty menettely. – –”

7. Direktiivin 89/106 7 artiklan sanamuoto on seuraava:

”1. Tuotteita koskevien yhdenmukaistettujen standardien laadun varmistamiseksi Euroopan standardointijärjestöjen on vahvistettava standardit niiden toimeksiantojen perusteella, jotka komissio antaa direktiivissä 83/189/ETY säädettyä menettelyä noudattaen kuultuaan 19 artiklassa mainittua komiteaa sekä komission ja edellä tarkoitettujen toimielinten välisestä yhteistyöstä 13 päivänä marraskuuta 1984 allekirjoitettujen yleisten suuntaviivojen mukaisesti.

2. Näin laadituissa standardeissa on vaatimukset esitettävä mahdollisuuksien mukaan tuotteen toimivuus- ja suorituskykyominaisuuksina ottaen huomioon perusasiakirjat.

3. Kun Euroopan standardointijärjestöt ovat vahvistaneet standardit, komissio julkaisee niiden viitenumerot Euroopan yhteisöjen virallisen lehden C-sarjassa.”

B *Direktiivi 89/686*

8. Direktiivin 89/686 1 artiklan sanamuoto on seuraava:

”1. Tätä direktiiviä sovelletaan henkilönsuojaimiin, jäljempänä ’henkilönsuojain’.

Tässä direktiivissä säädetään henkilönsuojainten markkinoille saattamista ja vapaata liikkuvuutta koskevat ehdot yhteisössä sekä turvallisuutta koskevat olennaiset vaatimukset, jotka henkilönsuojainten on täytettävä käyttäjien terveyden suojaamisen ja turvallisuuden varmistamiseksi.

2. Tässä direktiivissä henkilönsuojaimella tarkoitetaan laitteita tai välineitä, jotka on suunniteltu henkilön käytettäväksi suojaamaan yhdeltä tai useammalta terveyttä tai turvallisuutta uhkaavalta vaaratekijältä.

Henkilönsuojaimella tarkoitetaan myös:

a) yksikköä, joka koostuu useista eri laitteista tai välineistä, jotka valmistaja on liittänyt yhteen henkilön suojaamiseksi yhdeltä tai useammalta mahdollisesti samanaikaiselta vaaralta;

b) suojavälinettä tai -laitetta, joka on liitetty erotettavalla tai erottamattomalla tavalla henkilön käyttämään tai pitämään henkilökohtaiseen tietyn toiminnan suorittamiseksi tarvittavaan laitteeseen, joka ei ole suojaava;

c) vaihdettavia henkilönsuojaimen osia, jotka ovat olennaisia henkilönsuojaimen toiminnan kannalta ja joita käytetään yksinomaan kyseisiin laitteisiin.

3. Kaikkia järjestelmiä, jotka on saatettu markkinoille yhdessä henkilönsuojainten kanssa niiden liittämiseksi toiseen ulkopuoliseen lisälaitteeseen, pidetään tämän laitteen olennaisena osana, vaikka järjestelmä ei olisi tarkoitettu käyttäjän käytettäväksi tai pidettäväksi jatkuvasti koko vaaralle altistumisen ajan.

––”

9. Direktiivin 89/686 3 artiklan mukaan 1 artiklassa tarkoitettujen henkilönsuojainten on täytettävä liitteessä II säädetyt terveyttä ja turvallisuutta koskevat olennaiset vaatimukset.

10. Direktiivin 89/686 4 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltiot eivät saa kieltää, rajoittaa tai estää tämän direktiivin säännösten mukaisen henkilönsuojaimen tai henkilönsuojaimen osan markkinoille saattamista, jos se on varustettu CE-merkinnällä, joka ilmaisee niiden olevan tämän direktiivin säännöskokonaisuuden mukaisia, mukaan lukien II luvussa tarkoitetut varmentamismenettelyt.

C *Päätös 93/465*

11. Teknistä yhdenmukaistamista koskevien direktiivien vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyjen eri vaiheissa käytettäviksi tarkoitetuista moduuleista ja CE-merkinnän kiinnittämistä koskevista säännöistä ja käytöstä 22.7.1993 tehdyn neuvoston päätöksen 93/465/ETY [5] 1 artiklan sanamuoto on seuraava:

”1. Teollisuustuotteiden markkinoille saattamiseen liittyvissä teknistä yhdenmukaistamista koskevissa direktiiveissä käytettävät vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyt on valittava liitteessä luetelluista moduuleista tässä päätöksessä ja liitteessä olevissa yleisissä suuntaviivoissa määriteltyjen perusteiden mukaan.

––

2. Tällä päätöksellä vahvistetaan CE-vaatimustenmukaisuusmerkinnän kiinnitysjärjestelmä teollisuustuotteiden suunnittelua, valmistusta, markkinoille saattamista, käyttöönottoa tai käyttöä koskevassa yhteisön lainsäädännössä.

––”

**III Eurooppalainen standardi 795**

12. Euroopan standardointikomitea hyväksyi 29.3.1996 eurooppalaisen standardin 795 (jäljempänä EN 795 -standardi), jonka komissio julkaisi 12.2.2000 direktiivin 89/686 täytäntöönpanon yhteydessä tässä direk-

5 – EYVL L 220, s. 23.

tiivissä tarkoitettuna yhdenmukaistettuna standardina. [6]

13. EN 795 -standardin sanamuoto on seuraava:

”1. Soveltamisala

Tässä standardissa vahvistetaan vaatimukset, testausmenettely sekä käyttöohjeet ja tunnistemerkintä kiinnityslaitteille, jotka on valmistettu käytettäviksi yksinomaan henkilönsuojainten kanssa putoamisen estämiseksi.

––

Tämä standardi ei koske EN 517 -standardia vastaavia turva-ankkureita tai EN 516 -standardia vastaavia kattotikkaita eikä kiinnityskohtia, jotka ovat varsinaisen rakennuksen osia.

––

3. Määritelmät

Tätä standardia sovellettaessa noudatetaan seuraavia määritelmiä:

3.1 Kiinnityslaite: yksittäinen osa, useita yksittäisiä osia tai yksiköitä, joilla on yksi kiinnityskohta tai useita kiinnityskohtia.

3.2 Yksittäinen osa: yksikön tai osajärjestelmän osa. Yksittäisiä osia ovat esimerkiksi köydet, verkot, pysäytysketjut, osat tai johtimet.

––

3.4 Kiinnityskohta: Yksittäisiä osia, joihin henkilönsuojaimet voidaan kiinnittää kiinnityslaitteen asentamisen jälkeen.

3.5 Ankkuri: Yksittäinen osa tai yksittäisiä osia, jotka kiinnitetään pysyvästi rakennukseen ja joihin kiinnityslaitteet tai henkilönsuojaimet voidaan kiinnittää.

––

6 – Henkilönsuojaimia koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä 21.12.1989 annetun neuvoston direktiivin 89/686/ETY, sellaisena kuin se on muutettuna direktiiveillä 93/68/ETY, 93/95/ETY ja 96/58/EY, täytäntöönpanoon liittyvä komission tiedonanto 12.2.2000 (EYVL C 40, s. 9). Tähän tiedonantoon liittyy kuitenkin nimenomainen varaus, jonka mukaan se ei sisällä luokkien A (kiinnitysankkurit), C (kiinnityslaitteet, joissa on vaakasuorat liikkuvat ohjaimet) ja D (kiinnityslaitteet, joissa on vaakasuorat ohjainkiskot) välineitä; ks. tämän ratkaisuehdotuksen 121 kohta.

| | |
|---|---|
| 3.13 Luokat | 4.3 Kiinnityslaitteille asetettavat erityisvaatimukset |
| 3.13.1 Luokka A | 4.3.1 Luokka A |
| 3.13.1.1 Luokka A1 | 4.3.1.1 Luokka A1 – Tyyppitestit pystysuoriin, vaakasuoriin ja vinoihin pintoihin kiinnitettäviä kiinnityslaitteita varten |
| Luokka A1 käsittää kiinteät kiinnityslaitteet pystysuoriin, vaakasuoriin ja vinoihin pintoihin – esim. seinät, pylväät, listat (ks. kuva 1) – kiinnittämistä varten.– | On suoritettava staattinen testi 5.2.1 kohdan mukaisesti. Siinä yhteydessä on käytettävä 10 kN:n painetta siihen suuntaan, johon painetta voi käytön yhteydessä kohdistua. Paine on pidettävä paikallaan kolmen minuutin ajan. Kiinnityslaitteen on kestettävä paine. |
| 3.13.1.2 Luokka A2 | |
| Luokka A2 käsittää kiinteät kiinnityslaitteet vinoihin kattoihin kiinnittämistä varten (ks. kuva 2). | On suoritettava 5.3.2 kohdan mukainen dynaamista kestokykyä mittaava testi. Testinukke on saatava kiinni. |
| –– | –– |

5.2 Staattista kestokykyä koskevan testin suorittaminen

Kiinnityslaite kiinnitetään asennusohjeiden mukaisesti sellaisen rakennusmateriaalin näytteeseen, johon se on tarkoitettu. – –

Testijärjestely suunnitellaan staattisen kestokyvyn tutkimista varten 4.1.1 kohdan mukaisesti siten, että testipaine vaikuttaa käytännössä tavanomaiseen suuntaan. Kiinnityskohtaan kohdistetaan testipaine staattista testiä varten sen mukaan kuin 4.3.1.1 kohdassa on todettu. Testataan, kestääkö kiinnityslaite paineen.

––”

5.2.1 Kiinnityslaitteet luokka A1

**IV Asiaan liittyvät tosiseikat ja ennakkoratkaisupyyntö**

14. Pääasian oikeudenkäynnin asianosaiset ovat kaksi tasakatoilla tehtävissä töissä putoamiselta suojaavien kiinnityslaitteiden valmistajaa. Riita koskee lähinnä sitä, onko toisen valmistajan kiinnityslaite varma ja voidaanko kiinnityslaitteisiin kiinnittää CE-merkintä tai onko niihin kiinnittävä CE-merkintä.

15. Pääasian oikeudenkäynnin ensimmäinen kantaja Latchways plc valmistaa ”Mansafe Constant Force Post” -nimistä kiinnityslaitetta. Pääasian oikeudenkäynnin toinen kantaja EuroSafe Solutions BV on tämän kiinnityslaitteen alankomaalainen vähittäismyyjä. Pääasian oikeudenkäynnin ensimmäinen vastaaja Kedge Safety Systems BV on ”Kedge Safety” -nimisen kiinnityslaitteen valmistaja, ja sitä myy pääasian oikeudenkäynnin toinen vastaaja Consolidated Nederland BV.

16. Kyseisten kiinnityslaitteiden olennainen osa on ankkuri, joka on kiinnitettävä kiinteästi kattoon. Tähän ankkuriin voidaan kiinnittää köysi, joka voidaan puolestaan kiinnittää kattotyöntekijällä olevaan tukivyöhön.

17. Teknisesti tarkasteltuna kiinnityslaitteelle Mansafe Constant Force Post on ominaista se, että ankkuri ruuvataan kiinni kattoon. Kedge Safety -kiinnityslaitteen ankkuri sitä vastoin kiinnitetään kattoon liittämällä siihen kuuluva kiinnityslevy katon bitumipäällysteeseen. Siten sekä Mansafe Constant Force Post että Kedge Safety luokitellaan EN 795 -standardissa tarkoitettuihin luokan A1 kiinnityslaitteisiin.

18. Saksan tutkimus- ja sertifiointiviranomaiset testasivat vuonna 2004 Kedge Safety -kiinnityslaitteen pääasian oikeudenkäynnin vastaajan toimeksiannosta luokan A1 kiinnityslaitteena EN 795:1996 -standardin 5.2.1 ja 5.3.2 kohdan mukaisesti. Tämän testin perusteella annettiin 6.10.2004 vahvistus ja tarkastuskertomus, joiden mukaan Kedge Safety täyttää tämän standardin tutkittujen seikkojen osalta.

19. Pääasian oikeudenkäynnin kantajat testauttivat Kedge Safety -kiinnityslaitteen vuonna 2005 kahdesti toisella tutkimusviranomaisella. Tämä tutkimusviranomainen katsoi, että Kedge Safety ei ollut tietyissä sääolosuhteissa riittävän kestävä eikä se siten täyttänyt näissä olosuhteissa EN 795 -standardia.

20. Pääasian oikeudenkäynnin kantajat viittasivat näihin testituloksiin ja vaativat pääasian oikeudenkäynnin vastaajia lopettamaan Kedge Safety -kiinnityslaitteen markkinoimisen turvallisuuspuutteiden vuoksi ja kutsumaan takaisin jo myydyt tämän tyyppiset kiinnityslaitteet ostajilta. Pääasian oikeudenkäynnin vastaajat kieltäytyivät tekemästä tätä.

21. Tämän Kedge Safety -kiinnityslaitteen turvallisuutta koskeneen riidan vuoksi pääasian oikeudenkäynnin kantajat vaativat tuomioistuinta muun muassa toteamaan, että Kedge Safety -kiinnityslaitetta oli sallittua markkinoida vain CE-merkinnällä. Toissijaisesti pääasian oikeudenkäynnin kantajat vaativat tuomioistuinta muun muassa toteamaan, että pääasian vastaajat ovat laiminlyöneet ilmoittaa, että Kedge Safety täyttää EN 795 -standardin.

22. Pääasian oikeudenkäynnin vastaajat nostivat vastakanteen ja vaativat tuomioistuinta muun muassa toteamaan, että pääasian oikeudenkäynnin kantajat ovat kiinnittäneet CE-merkinnän Mansafe Constant Force Post -kiinnityslaitteeseen perusteettomasti.

23. Kansallisen tuomioistuimen ratkaistavana on tässä yhteydessä kysymys siitä, voivatko riidanalaiset kiinnityslaitteet kuulua direktiivin 89/106 ja/tai direktiivin 89/686 soveltamisalaan. Kansallisen tuomioistuimen on myös ratkaistava, voidaanko tällaisiin kiinnityslaitteisiin kiinnittää CE-merkintä tai onko niihin kiinnitettävä tällainen merkintä.

24. Koska ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin on epävarma asian ratkaisemisen kannalta merkityksellisten direktiivien 89/106 ja 89/686 säännösten tulkinnasta, se on esittänyt unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”1) Kuuluvatko EN 795 -standardissa tarkoitetut luokan A1 kiinnityslaitteet (jotka on tarkoitettu jäämään pysyvästi paikoilleen) yksinomaan direktiivin 89/106/ETY soveltamisalaan?

2) Jos ensimmäiseen kysymykseen vastataan kieltävästi, kuuluvatko nämä kiinnityslaitteet – mahdollisesti henkilönsuojaimen osana – direktiivin 89/686/ETY soveltamisalaan?

3) Jos ensimmäiseen ja toiseen kysymykseen vastataan kieltävästi, onko myös direktiivin 89/686 liitteen II ja erityisesti siinä olevan 3.1.2.2 kohdan nojalla arvioitava tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvan henkilönsuojaimen osalta, täyttääkö tämä henkilönsuojain sellaisenaan tämän direktiivin olennaiset vaatimukset, vai onko siinä yhteydessä tutkittava myös sitä, onko kiinnityslaite – jolla se liitetään kyseiseen henkilönsuojaimeen – varma liitteessä II tarkoitetuissa ennakoitavissa käyttöolosuhteissa?

4) Sallitaanko yhteisön oikeuden ja erityisesti päätöksen 93/465/ETY[7] mukaan se, että CE-merkintä kiinnitetään vapaaehtoisesti ensimmäisessä kysymyksessä tarkoitettuun kiinnityslaitteeseen todisteena sen direktiivin 89/686 ja/tai direktiivin 89/106 mukaisuudesta?

5) Jos neljänteen kysymykseen vastataan kokonaisuudessaan tai osittain myöntävästi, mikä menettely tai mitkä menettelyt otetaan huomioon määritettäessä direktiivin 89/686 ja/tai direktiivin 89/106 mukaisuutta?

6) Onko EN 795 -standardia pidettävä ensimmäisessä kysymyksessä tarkoitettujen kiinnityslaitteiden osalta yhteisön oikeutena, jota Euroopan yhteisöjen tuomioistuin tulkitsee?

7) Jos kuudenteen kysymykseen vastataan myöntävästi, onko EN 795 -standardia tulkittava siten, että (Notified Bodyn) on testattava ensimmäisessä kysymyksessä tarkoitettu kiinnityslaite ennakoitavissa käyttöolosuhteissa (kuten ulkolämpötilat, sääolosuhteet, itse kiinnityslaitteen ja/tai niiden materiaalien, joilla se on kiinnitetty, tai kattorakennelman vanhentuminen)?

8) Jos seitsemänteen kysymykseen vastataan myöntävästi, onko testi suoritettava silloin siten, että siinä otetaan huomioon (annetuissa ohjeissa olevat) käyttörajoitukset?”

## V Asian käsittely unionin tuomioistuimessa

25. Ennakkoratkaisupyyntö, joka on päivätty 23.4.2008, on saapunut yhteisöjen tuomioistuimen kirjaamoon 29.4.2008. Kirjallisessa käsittelyssä esittivät huomautuksiaan pääasian oikeudenkäynnin kantajat, pääasian

7 – Ennakkoratkaisupyynnössä puhutaan virheellisesti direktiivistä 93/465/ETY.

oikeudenkäynnin vastaajat, Alankomaiden kuningaskunnan ja Belgian kuningaskunnan hallitukset sekä komissio. Suullinen käsittely pidettiin 25.2.2010, ja siihen osallistuivat pääasian oikeudenkäynnin kantajien ja vastaajien edustajat ja komissio.

## VI Asianosaisten lausumat

### A *Ensimmäinen ennakkoratkaisukysymys*

26. Pääasian oikeudenkäynnin vastaajat vastaavat myöntävästi ensimmäiseen ennakkoratkaisukysymykseen siitä, kuuluvatko EN 795 -standardissa tarkoitetut luokan A1 kiinnityslaitteet yksinomaan direktiivin 89/106 soveltamisalaan. Pääasian oikeudenkäynnin kantajat, komissio sekä Alankomaiden ja Belgian hallitukset vastaavat sen sijaan tähän kysymykseen kieltävästi.

27. Pääasian oikeudenkäynnin vastaajat nojautuvat direktiivin 89/106 1 artiklan 2 kohtaan sisältyvään käsitteen määritelmään, jonka mukaan ”rakennusalan tuotteilla” tarkoitetaan tuotteita, jotka valmistetaan käytettäviksi pysyvinä osina rakennuskohteissa mukaan lukien sekä talon- että maanrakennustyöt. Koska nyt käsiteltävän asian kohteena olevat kiinnityslaitteet on tarkoitettu kiinnitettäviksi pysyvästi kattoon, niitä on pidettävä rakennusalan tuotteina, joihin sovelletaan direktiiviä 89/106 sen 1 artiklan 1 kohdan mukaisesti. Pääasian oikeudenkäynnin vastaajien mukaan heidän näkemyksensä vahvistaa se, että Euroopan komission yritys- ja teollisuustoiminnan pääosasto on tutkinut jo vuodesta 2007 lähtien eurooppalaisen hyväksymisen antamista direktiivin 89/106 8 artiklan ja sitä seuraavien artiklojen nojalla Kedge Safety -tuotteelle. [8]

28. Pääasian oikeudenkäynnin kantajat sitä vastoin katsovat, että riidanalaisia kiinnityslaitteita ei ole valmistettu – direktiivissä 89/106 tarkoitetulla tavalla – käytettäviksi pysyvinä osina rakennuskohteissa. Direktiiviä 89/106 sovelletaan vain sellaisiin tuotteisiin, jotka ovat välttämättömiä rakennuskohteen rakentamiseksi, kuten esimerkiksi seiniin, kattoihin, lämmityslaitteisiin jne. Riidanalaiset kiinnityslaitteet on sitä vastoin luokiteltava rakennusten lisäosiksi, jotka kiinnitetään rakennuskohteen pystyttämisen jälkeen ja jotka voidaan myös ottaa pois rakennuskokonaisuutta muuttamatta.

8 – Tässä yhteydessä pääasian oikeudenkäynnin vastaajat ovat liittäneet 11.8.2008 päivätyn kirjallisen kannanottonsa liitteeksi nro 12 Euroopan komission yritys- ja teollisuustoiminnan pääosaston 15.3.2007 päivätyn kirjeen. Tämä kirje on lähinnä komission antama vahvistus siitä, että Kedge Safety on hyväksytty testausmenettelyyn eurooppalainen teknisen hyväksymisen antamiseksi direktiivin 89/106 9 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

29. Komissio korostaa, että direktiivissä 89/106 ei sinänsä aseteta olennaisia vaatimuksia rakennusalan tuotteille, vaan se koskee ensisijaisesti rakennuskohteiden turvallisuutta. Koska riidanalaiset kiinnityslaitteet eivät liity millään tavoin – direktiivin liitteessä I todettuihin – rakennuskohteiden olennaisiin vaatimuksiin, ne eivät lähtökohtaisesti kuulu direktiivin 89/106 soveltamisalaan.

30. Komissio käsitteli suullisessa käsittelyssä ristiriitaa tämän näkemyksen ja Euroopan komission yritys- ja teollisuustoiminnan pääosaston menettelytavan välillä, sillä jälkimmäinen on tutkinut jo vuodesta 2007 eurooppalaisen teknisen hyväksymisen antamista direktiivin 89/106 8 artiklan ja sitä seuraavien artiklojen nojalla Kedge Safety -kiinnityslaitteille. Siinä yhteydessä komissio esitti, että toimivaltaiset komission yksiköt olisivat sittemmin vahvistaneet yhteisen näkemyksen, jonka mukaan kiinnityslaitteet eivät kuuluisi direktiivin 89/106 EN 795 -standardissa tarkoitettuun luokkaan A1. Se katsoo, että tällä perusteella sitä, että Euroopan komission yritys- ja teollisuustoiminnan pääosasto on hyväksynyt Kedge Safety -kiinnityslaitteen testausmenettelyyn direktiivin 89/106 9 artiklan 2 kohdan mukaisen eurooppalaisen teknisen hyväksymisen antamista varten, on pidettävä virheenä.

31. Alankomaiden hallitus perustelee direktiivin 89/106 liitteessä I vahvistettujen olennaisten vaatimusten asettamista rakennuskohteille sillä, että ainoastaan tuotteet, jotka näiden vaatimusten perusteella edistävät rakennusten tarkoituksenmukaisuutta, voitaisiin luokitella direktiivissä 89/106 tarkoitetuiksi rakennusalan tuotteiksi. Alankomaiden hallituksen käsityksen mukaan riidanalaiset kiinnityslaitteet eivät edistä tarkoituksenmukaisuutta tällä tavoin.

B *Toinen ennakkoratkaisukysymys*

32. Pääasian oikeudenkäynnin kantajat ja Belgian hallitus vastaavat myöntävästi toiseen ennakkoratkaisukysymykseen siitä, voivatko EN 795 -standardissa tarkoitetut luokan A1 kiinnityslaitteet kuulua direktiivin 89/686 soveltamisalaan. Pääasian oikeudenkäynnin vastaajat, Alankomaiden hallitus ja komissio vastaavat tähän kysymykseen kieltävästi.

33. Pääasian oikeudenkäynnin kantajat katsovat lähinnä, että riidanalaiset kiinnityslaitteet on luokiteltava direktiivin 89/686 1 artiklan 3 kohdassa tarkoitetuiksi järjestelmiksi, joten ne kuuluvat tämän direktiivin soveltamisalaan. Näillä kiinnityslaitteilla voidaan yhdistää erityisesti – henkilönsuojaimena pidettävä – köysi rakennuskohteeseen.

34. Myös Belgian hallituksen mielestä luokan A1 kiinnityslaitteet on luokiteltava direktiivin

89/686 soveltamisalaan kuuluviin henkilönsuojaimiin. Se korostaa tästä erityisesti, että työntekijöiden työpaikalla käyttämille henkilönsuojaimille turvallisuutta ja terveyttä varten asetettavista vähimmäisvaatimuksista 30.11.1989 annetun neuvoston direktiivin 89/656/ETY [9] 2 artiklan 1 kohdan mukaan direktiivissä tarkoitetaan henkilönsuojaimilla kaikkia henkilönsuojainten lisävarusteita. Koska luokan A1 kiinnityslaitteita on pidettävä henkilönsuojaimen lisävarusteina, nämä laitteet on analogisesti luokiteltava myös direktiivin 89/686 yhteydessä henkilönsuojaimiksi.

35. Komissio sitä vastoin katsoo, että luokan A1 kiinnityslaitteet eivät kuulu direktiivin 89/686 soveltamisalaan. Riidanalaisten putoamiselta suojaavien laitteiden yhteydessä on erotettava toisistaan tukivyö, köysi ja ankkuri. Silloin tukivyötä on pidettävä direktiivin 89/686 1 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuna henkilönsuojaimena, kun puolestaan köyttä on pidettävä tämän direktiivin 1 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuna järjestelmänä. Näin ollen nämä molemmat osat kuuluvat direktiivin 89/686 soveltamisalaan. Ankkuri on sitä vastoin luokiteltava direktiivin 89/686 1 artiklan 3 kohdassa tarkoitetuksi ulkopuoliseksi lisälaitteeksi, eikä se siten kuulu direktiivin 89/686 soveltamisalaan. Pääasian oikeudenkäynnin vastaajat ja Alankomaiden hallitus ovat antaneet samansuuntaisen lausuman.

C *Kolmas ennakkoratkaisukysymys*

36. Kansallinen tuomioistuin esittää kolmannen ennakkoratkaisukysymyksen siltä varalta, että EN 795 -standardissa tarkoitetut luokan A1 kiinnityslaitteet eivät kuulu direktiivien 89/106 ja 89/686 soveltamisalaan. Se haluaa tässä yhteydessä tietää erityisesti, onko tutkittaessa sitä, täyttääkö direktiivin 89/686 soveltamisalaan kuuluva henkilönsuojain, joka on tarkoitus liittää luokan A1 kiinnityslaitteeseen, direktiivissä 89/686 mainitut turvallisuusvaatimukset, käsiteltävä myös sitä kysymystä, onko edellä mainittu kiinnityslaite varma direktiivin 89/686 liitteessä II tarkoitetuissa ennakoitavissa käyttöolosuhteissa.

37. Pääasian oikeudenkäynnin kantajat vastaavat tähän kolmanteen ennakkoratkaisukysymykseen myöntävästi. Pääasian oikeudenkäynnin vastaajat, Alankomaiden hallitus ja komissio vastaavat tähän kysymykseen kieltävästi.

38. Pääasian oikeudenkäynnin kantajat esittävät, että ankkurikohdat voivat olla direktiivin 89/686 liitteessä II olevassa

9 – EYVL L 393, s. 18.

3.1.2.2 kohdassa tarkoitetulla tavalla varmoja vain silloin, jos ne täyttävät EN 795 -standardin vaatimukset.

39. Komission mukaan on ilmeistä, että sellaisen henkilönsuojaimen varmuus, jolla on tarkoitus estää putoamiset tai niiden vaikutukset, riippuu myös sen ankkurikohdan turvallisuudesta, johon valjaat kiinnitetään kiinnitysmekanismilla. Direktiivin 89/686 mukaiset perustavanlaatuiset turvallisuusvaatimukset koskevat kuitenkin vain henkilönsuojaimia, eivät sitä vastoin sellaisia kiinnityslaitteita, jotka eivät kuulu tämän direktiivin soveltamisalaan. Alankomaiden hallitus ja pääasian oikeudenkäynnin vastaajat ovat antaneet samankaltaiset lausumat.

D *Neljäs ennakkoratkaisukysymys*

40. Kansallinen tuomioistuin tiedustelee neljännellä ennakkoratkaisukysymyksellään, voidaanko CE-merkintä kiinnittää vapaaehtoisesti EN 795 -standardissa tarkoitettuun luokan A1 kiinnityslaitteeseen todisteena sen direktiivin 89/686 ja/tai direktiivin 89/106 mukaisuudesta.

41. Pääasian oikeudenkäynnin vastaajat, Alankomaiden hallitus, Belgian hallitus ja komissio vastaavat tähän neljänteen ennakkoratkaisukysymykseen kieltävästi.

42. Komission mielestä direktiiveissä 89/106 ja 89/686 ei säädetä eikä päätöksessä 93/465 määrätä CE-merkinnän vapaaehtoisen käytön mahdollisuudesta. Koska riidanalaiset kiinnityslaitteet eivät kuulu direktiivien 89/106 ja 89/686 soveltamisalaan, niihin ei saa kiinnittää CE-merkintää todisteeksi siitä, että ne ovat näiden direktiivien mukaisia.

43. Pääasian oikeudenkäynnin vastaajat pitävät myös lähtökohtana periaatetta, jonka mukaan CE-merkinnän vapaaehtoinen käyttö ei ole mahdollista. Koska riidanalaiset kiinnityslaitteet kuitenkin kuuluvat direktiivin 89/106 soveltamisalaan, CE-merkintä on tämän direktiivin mukaan mahdollinen siltä osin kuin eurooppalainen tekninen hyväksyminen on annettu tämän direktiivin III luvun mukaisesti.

E *Viides ennakkoratkaisukysymys*

44. Kansallinen tuomioistuin esittää viidennen ennakkoratkaisukysymyksen siltä varalta, että EN 795 -standardissa tarkoitettuihin luokan A1 kiinnityslaitteisiin on sallittua kiinnittää CE-merkintä todisteena sen direktiivin 89/686 ja/tai direktiivin 89/106 mukaisuudesta. Se haluaisi tässä yhteydessä erityisesti tietää, minkä menettelyn tai menettelyjen

mukaisesti pitäisi silloin määrittää direktiivin 89/686 ja/tai direktiivin 89/106 mukaisuus.

45. Oikeudenkäynnin osapuolten neljänteen ennakkoratkaisukysymykseen antamien vastausten perusteella ainoastaan pääasian oikeudenkäynnin vastaajat vastaavat viidenteen ennakkoratkaisukysymykseen. Ne toistavat siinä yhteydessä lähinnä näkemyksensä, jonka mukaan CE-merkinnän kiinnittäminen direktiivin 89/106 soveltamisalaan kuuluviin riidanalaisiin kiinnityslaitteisiin on sallittua siltä osin kuin niille on annettu eurooppalainen tekninen hyväksyminen direktiivin III luvun mukaisesti.

F *Kuudes ennakkoratkaisukysymys*

46. Kansallinen tuomioistuin tiedustelee kuudennella ennakkoratkaisukysymyksellään, onko EN 795 -standardia pidettävä ensimmäisessä kysymyksessä tarkoitettujen kiinnityslaitteiden osalta yhteisön oikeutena, jota Euroopan yhteisöjen tuomioistuin voi tulkita.

47. Pääasian oikeudenkäynnin kantajat ja Belgian hallitus vastaavat tähän kysymykseen myöntävästi. Pääasian oikeudenkäynnin vastaajat, Alankomaiden hallitus ja komissio vastaavat siihen kieltävästi.

48. Pääasian oikeudenkäynnin kantajat esittävät, että EN 795 -standardi on annettu komission antaman valtuutuksen perustella ja että sitä on näin ollen pidettävä EY 234 artiklassa tarkoitettuna komission toimena, jonka unionin tuomioistuin voi tutkia.

49. Belgian hallitus korostaa, että yksityisoikeudelliset laitokset ovat kehittäneet yhdenmukaistetut standardit komission toimeksiannosta. Sen lisäksi komissio julkaisee direktiivin 89/686 5 artiklan 4 kohdan mukaisesti yhdenmukaistettuja standardeja koskevat viittaukset. Koska direktiivissä viitataan tällä tavoin yhdenmukaistettuihin oikeussääntöihin, niitä on pidettävä osana yhteisön oikeutta.

50. Pääasian oikeudenkäynnin vastaajien mielestä EN 795 -standardi ei sisällä riidanalaisia kiinnityslaitteita koskevaa yhdenmukaista standardia. Siten EN 795 -standardia ei voida pitää yhteisön oikeutena näiden laitosten osalta.

51. Myöskään Alankomaiden hallituksen mielestä EN 795 -standardia ei voida pitää yhteisön oikeutena luokan A1 kiinnityslaitteiden osalta jo siitä syystä, että tämä standardi ei ole tällaisten kiinnityslaitteiden osalta lainkaan yhdenmukaistettu standardi.

52. Komissio korostaa aluksi, että EN 795 -standardi on julkaistu yhdenmukaistettuna

standardina virallisessa lehdessä sillä viittauksella, että tämä julkaiseminen ei koske luokkiin A, C ja D kuuluvia välineitä, eikä näiden välineiden osalta siten voida pitää lähtökohtana sitä, että ne täyttävät direktiivin 89/686 edellytykset.[10] Sen mukaan EN 795 -standardi on luokiteltava siinä mainittujen luokan A1 kiinnityslaitteiden osalta vapaaehtoiseksi tekniseksi eritelmäksi, jolla ei ole erityistä yhteyttä yhteisön oikeussääntöihin. Toissijaisesti komissio esittää, että unionin tuomioistuin ratkaisee EY 234 artiklan nojalla ennakkoratkaisulla yhteisön elinten ja EKP:n toimien pätevyyden ja tulkinnan. Koska eurooppalaista standardia ei voida pitää tässä määräyksessä tarkoitettuna yhteisön elimen toimena, unionin tuomioistuin ei ole toimivaltainen tulkitsemaan tällaisia standardeja.

G *Seitsemäs ja kahdeksas ennakkoratkaisukysymys*

53. Siltä varalta, että unionin tuomioistuin toteaisi olevansa toimivaltainen tulkitsemaan EN 795 -standardia tässä standardissa tarkoitettujen luokan A1 kiinnityslaitteiden osalta, kansallinen tuomioistuin pyytää seitsemännellä ja kahdeksannella ennakkoratkaisukysymyksellä selvennystä siitä, millä tavoin tässä standardissa tarkoitetut näiden kiinnityslaitteiden staattisen ja dynaamisen kestävyyden testit on suoritettava. Kansallinen tuomioistuin tiedustelee siinä yhteydessä erityisesti, onko nämä testit suoritettava ennakoitavissa käyttöolosuhteissa (seitsemäs ennakkoratkaisukysymys) ja valmistajan antamia käyttörajoituksia noudattaen (kahdeksas ennakkoratkaisukysymys).

54. Pääasian oikeudenkäynnin vastaajat, Alankomaiden hallitus ja komissio katsovat, että kun otetaan huomioon niiden kuudenteen ennakkoratkaisukysymykseen annettu vastaus, seitsemännellä ja kahdeksannella ennakkoratkaisukysymyksellä ei ole kohdetta. Mikäli unionin tuomioistuin kuitenkin vastaisi näihin kysymyksiin, pääasian oikeudenkäynnin vastaajat ehdottavat toissijaisesti seitsemänteen kysymykseen kieltävää ja kahdeksanteen myöntävää vastausta.

55. Pääasian oikeudenkäynnin kantajat sekä Belgian hallitus vastaavat sekä seitsemänteen että kahdeksanteen ennakkoratkaisukysymykseen myöntävästi. Pääasian oikeudenkäynnin kantajat korostavat kuitenkin, että testin suorittaminen käyttörajoituksia noudattaen on mahdollista vain, jos nimetty testiviranomainen hyväksyy tämän.

10 – Edellä alaviitteessä 6 mainittu 12.2.2000 päivätty komission tiedonanto.

## VII Oikeudellinen arviointi

A *Yleistä*

56. Direktiiveillä 89/106 ja 89/686 pyritään lähentämään teknisiä säännöksiä ja standardeja rakennusalan tuotteiden ja henkilönsuojaimien alalla. Ne kuuluvat niin sanottuihin uuden lähestymistavan mukaisiin direktiiveihin, joilla on otettu uusi teknisiä määräyksiä ja standardeja koskeva yhdenmukaistamismenetelmä Euroopan tuotelainsäädännön alalle. [11]

57. Tämän teknisten määräysten yhdenmukaistamista koskevan uuden lähestymistavan tavoitteena oli yhtäältä vahvistaa tuotteita koskevat tekniset määräykset ja standardit täydellisen yhdenmukaistamisen avulla, jotta tällä tavoin vahvistettaisiin näiden tuotteiden vapaa liikkuvuus. Toisaalta pitäisi välttää sitä, että yhdenmukaistamistoimia pitäisi jatkuvasti mukauttaa tekniseen edistykseen tai että innovatiivisten teknisten ratkaisujen saattaminen markkinoille estettäisiin.

11 – Neuvosto teki poliittisen päätöksen näiden uusien yhdenmukaistamismenetelmien noudattamisesta teknisen yhdenmukaistamisen alalla teknistä yhdenmukaistamista ja standardeja koskevasta uudesta lähestymistavasta 7.5.1985 antamassaan päätöslauselmassa (EYVL C 136, s. 1).

58. Jotta nämä kaksi päätavoitetta sovitettaisiin keskenään yhteen, uusi lähestymistapa perustuu teknisten määräysten yhteensovittamisen yhteydessä seuraaviin periaatteisiin:

1) Direktiivin antaja vahvistaa olennaiset vaatimukset, jotka direktiivin soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden on täytettävä.

2) Komissio antaa direktiivien yleisiä vaatimuksia konkretisoivien teknisten eritelmien laatimisen yksityisten standardointilaitosten tehtäväksi.

3) Komissio julkaisee näiden standardointilaitosten laatimat tekniset eritelmät yhdenmukaistettuina standardeina Euroopan unionin virallisessa lehdessä.

4) Yhdenmukaistettujen standardien noudattaminen ja soveltaminen on valmistajalle vapaaehtoista. Ne eivät ole pakottavia.

5) Oletuksena on, että tuotteet, jotka ovat yhdenmukaistettujen standardien mukaisia, täyttävät myös vastaavan direktiivin olennaiset vaatimukset, mutta tämä oletus on kumottavissa.

59. Uuden lähestymistavan mukaisissa direktiiveissä vahvistetut olennaiset tuotevaatimukset liittyvät yleensä turvallisuuteen, terveyden- tai ympäristönsuojeluun taikka kuluttajansuojaan. Nämä tuotevaatimukset sisältyvät direktiivissä 89/686 liitteeseen II.

60. Direktiivi 89/106 poikkeaa tästä ”uudesta lähestymistavasta” siltä osin kuin siihen ei sisälly rakennusalan tuotteita koskevia suoria vaatimuksia, vaan direktiivin liitteessä I todetaan olennaiset vaatimukset, joita sovelletaan rakennuskohteisiin. [12] Nämä olennaiset vaatimukset vaikuttavat rakennusalan tuotteisiin siinä mielessä, että niissä on mahdollistettava se, että rakennuskohteet, joihin ne rakennetaan, täyttävät direktiivin 89/106 liitteessä I mainitut olennaiset vaatimukset.

61. Yksityisiä standardointilaitoksia, joiden tehtäväksi teknisten eritelmien laatiminen voidaan antaa, ovat Euroopan standardointikomitea (CEN), [13] Euroopan sähkötekninen standardointijärjestö (CENELEC) [14] ja Euroopan televiestinnän standardointi-instituutti (ETSI). [15]

62. Uuden lähestymistavan mukaisissa direktiiveissä säädetään yleensä myös CE-merkinnästä. Tällä merkinnällä vahvistetaan, että merkitty tuote täyttää kaikki tuotteeseen sovellettavien uuden lähestymistavan direktiivien vaatimukset. [16] Jos tuote kuuluu direktiivin 89/106 soveltamisalaan, CE-merkinnällä vahvistetaan, että tuote mahdollistaa sen, että rakennuskohde, johon se asennetaan, täyttää tässä direktiivissä mainitut olennaiset vaatimukset. [17]

63. Tämän lisäksi useimmissa uuden lähestymistavan mukaisissa direktiiveissä säädetään valmistajan velvollisuudesta antaa EY-vaatimustenmukaisuusvakuutus, jos tuote saatetaan markkinoille. Tämä vakuutus on lähinnä saateasiakirja, jolla vahvistetaan markkinavalvontaviranomaisille, että tuote täyttää sovellettavien direktiivien olennaiset vaatimukset. Tämän vakuutuksen tarkka sisältö vahvistetaan kussakin direktiivissä.

B *Ensimmäinen ennakkoratkaisukysymys*

64. Kansallinen tuomioistuin tiedustelee ensimmäisellä ennakkoratkaisukysymyksellään unionin tuomioistuimelta, kuuluvatko EN

12 – Direktiivin 89/106 3 artiklan 1 kohta.

13 – Lyhenne nimestä Comité Européen de Normalisation.

14 – Lyhenne nimestä Comité Européen de Normalisation Electrotechnique.

15 – Lyhenne nimestä European Telecommunications Standards Institute.

16 – Ks. päätöksen 93/465 liitteessä oleva I kohdan B alakohdan a alakohta.

17 – Sen mukaan direktiivin 89/106 4 artiklan 2 kohdan nojalla CE-merkinnän merkitys on siinä, että sillä todistetaan teknisten eritelmien mukaisuus. Ks. tästä Langner, D., teoksessa Dauses, M., *Handbuch des EU-Wirtschaftsrechts*, C. VI. Technische Vorschriften und Normen, 72 kohta (24. täydentävä painos, 2009).

795 -standardissa tarkoitetut luokan A1 kiinnityslaitteet, jotka on tarkoitettu estämään putoaminen tasakatoilla työskenneltäessä, yksinomaan direktiivin 89/106 soveltamisalaan.

65. Tässä kysymyksessä yhdistyy kaksi osakysymystä. Kansallinen tuomioistuin tiedustelee ensinnäkin, kuuluvatko EN 795 -standardissa tarkoitetut luokan A1 kiinnityslaitteet direktiivin 89/106 soveltamisalaan. Jos tähän ensimmäiseen osakysymykseen vastataan myöntävästi, se pyytää lisäksi selvennystä siihen, jäävätkö tällaiset kiinnityslaitteet sen vuoksi välttämättä muiden uuden lähestymistavan mukaisten direktiivien soveltamisalan ulkopuolelle.

66. Toiseen osakysymykseen siitä, merkitseekö kuuluminen direktiivin 89/106 soveltamisalaan sitä, että muita tuoteturvallisuutta koskevia direktiivejä ei lähtökohtaisesti voida soveltaa, on ilman muuta vastattava kieltävästi. Direktiivin antajan luoma kokonaisvaltainen lähestymistapa teknisten määräysten ja standardien yhdenmukaistamiseen Euroopan tuotelainsäädännön alalla perustuu näet nimenomaan siihen olettamaan, että tuote voi kuulua samaan aikaan useiden sellaisten uuden lähestymistavan mukaisten direktiivien soveltamisalaan, jotka käsittelevät tuotteen eri ominaisuuksia. [18]

67. Ensimmäiseen osakysymykseen siitä, kuuluvatko EN 795 -standardissa tarkoitetut luokan A1 kiinnityslaitteet direktiivin 89/106 soveltamisalaan, on vastattava siten, että huomioon otetaan direktiivin 89/106 erityinen sääntelymenetelmä ja systematiikka.

68. Direktiivin 89/106 soveltamisalaan kuuluvat 1 artiklan mukaan rakennusalan tuotteet, jotka valmistetaan käytettäviksi pysyvinä osina rakennuskohteissa mukaan lukien sekä talon- että maanrakennustyöt, ja sikäli kuin rakennuskohteisiin liittyvät olennaiset vaatimukset koskevat niitä. Nämä olennaiset vaatimukset todetaan direktiivin liitteessä I, ja ne liittyvät 1) rakennuskohteiden mekaaniseen lujuuteen ja vakavuuteen, 2) paloturvallisuuteen, 3) hygieniaan, terveyteen ja ympäristöön, 4) käyttöturvallisuuteen, 5) meluntorjuntaan sekä 6) energiansäästöön ja lämmöneristykseen.

18 – Ks. tästä esim. direktiivin 89/106 2 artiklan 2 kohdan a alakohta, jossa säädetään CE-merkinnän merkityksestä siinä tapauksessa, että tuotteista säädetään myös muita asioita käsittelevissä direktiiveissä. Kun kahdessa uuden lähestymistavan mukaisessa direktiivissä säädetään saman tuotteen samoista ominaisuuksista, on kuitenkin täysin mahdollista, että direktiivin sovellettavuus johtaa siihen, ettei toista direktiiviä voida soveltaa. Tällainen sääntö sisältyy esimerkiksi direktiivin 89/686 1 artiklan 4 kohtaan. Ks. tästä tämän ratkaisuehdotuksen 94 kohta.

69. Direktiivin 89/106 sääntelymenetelmälle on siten ominaista, että sen soveltamisala määritellään toiminnallisesti. Sen 1 artiklan mukaan se näet kattaa tuotteet, jotka valmistetaan käytettäviksi pysyvinä osina rakennuskohteissa, sikäli kuin liitteessä I kuvatut rakennuskohteisiin liittyvät olennaiset vaatimukset ovat näissä rakennuskohteissa hyödyllisiä tai välttämättömiä.

70. Vastattaessa kysymykseen siitä, kuuluvatko riidanalaiset putoamiselta suojaavat kiinnityslaitteet direktiivin 89/106 soveltamisalaan, on siten selvitettävä, kiinnitetäänkö nämä laitteet yleensä kyseisiin rakennuskohteisiin pysyvästi ja pitäisikö niiden tehtävänsä perusteella edistää liitteessä I kuvattujen vaatimusten täyttymistä.

71. Sen toteaminen, onko kyseiset laitteet valmistettu käytettäviksi pysyvinä osina rakennuskohteissa, vaatii tosiseikkojen arvioimista, mikä kuuluu kansalliselle tuomioistuimelle.

72. Siinä yhteydessä kansallisen tuomioistuimen on erityisesti tutkittava, ovatko EN 795 -standardissa tarkoitettujen luokan A1 kiinnityslaitteiden poistaminen tai vaihtaminen toimia, jotka edellyttävät rakennustöitä.[19] Kun nämä kiinnityslaitteet kiinnitetään niiden muun asennuksen yhteydessä rakennuskohteeseen sillä tavalla, että niiden poistaminen edellyttää rakennustöitä, on katsottava, että ne valmistetaan käytettäviksi pysyvinä osina rakennuskohteissa.

73. Vaikka sen toteaminen, edellyttääkö EN 795 -standardissa tarkoitettujen luokan A1 kiinnityslaitteiden poistaminen tai vaihtaminen rakennustöitä, kuuluu viime kädessä kansalliselle tuomioistuimelle, näiden kiinnityslaitteiden kuvaus EN 795 -standardissa sisältää selviä viitteitä siitä, että näin yleensä lienee. Tästä standardista näet ilmenee, että luokan A1 kiinnityslaite sisältää ”ankkurin”, joka voidaan kiinnittää pystysuoriin, vaakasuoriin ja vinoihin pintoihin.[20] Tässä standardissa tarkoitetut ”ankkurit” ovat osia, jotka on kiinnitetty pysyvästi rakennukseen ja joihin kiinnityslaitteet tai henkilönsuojaimet voidaan kiinnittää.[21] Koska tällaisen ankkurin

19 – Ks. perusasiakirjan nro 4 1.3.2 kohta: käyttöturvallisuus, joka on julkaistu neuvoston direktiivin 89/106/ETY perusasiakirjoista annetun komission tiedonannon (EYVL C 62, 28.2.1994, s. 106 ja sitä seuraavat sivut) kanssa. Tässä kohdassa selvennetään erityisesti, että tuotteen pysyvä asentaminen tarkoittaa sitä, että tällaisen tuotteen poistaminen heikentää rakennuskohteen suorituskykyä ja että sen poistaminen tai vaihtaminen ovat rakennustöitä edellyttäviä toimia. Viittauksella rakennuskohteen suorituskyvyn heikentymiseen, mikäli tuote poistetaan, ei ole tässä yhteydessä kuitenkaan suurta merkitystä, koska tämä seikka ei sinänsä koske tuotteen pysyvää yhteyttä rakennuskohteeseen vaan pikemminkin sen toiminnallista soveltuvuutta täyttämään direktiivin 89/106 liitteessä I kuvattuja rakennuskohteelle asetettuja vaatimuksia.

20 – EN 795 -standardin 3.13.1.1 kohta.

21 – EN 795 -standardin 3.5 kohta.

poistaminen edellyttää luonnostaan normaalitapauksessa rakennustöitä, niistä kootut kiinnityslaitteet on yleensä luokiteltava direktiivin 89/106 1 artiklassa tarkoitetuiksi laitteiksi, jotka on valmistettu käytettäviksi pysyvinä osina rakennuskohteissa.

74. Vastattaessa siihen kysymykseen, pitäisikö EN 795 -standardissa tarkoitettujen luokan A1 kiinnityslaitteiden tehtävänsä perusteella edistää direktiivin 89/106 liitteessä I kuvattujen olennaisten vaatimusten täyttämistä, liitteen I sanamuoto antaa vain hajanaisia viitteitä. On kuitenkin välittömästi havaittavissa, että liitteessä I olevassa 4 kohdassa kuvatut rakennuskohteiden ”käyttöturvallisuudelle” asetetut vaatimukset tarjoavat käyttökelpoisen lähtökohdan arvioitaessa sitä, voivatko riidanalaiset kiinnityslaitteet kuulua direktiivin 89/106 soveltamisalaan.

75. Direktiivin 89/106 liitteessä I olevassa 4 kohdassa todetaan otsikolla ”Käyttöturvallisuus”, että rakennuskohde on suunniteltava ja rakennettava siten, ettei sitä käytettäessä tai huollettaessa aiheudu mitään epäsuotavaa onnettomuusvaaraa kuten liukastumis-, putoamis- tai törmäysvaaraa taikka palo-, sähkö- tai räjähdystapaturmia.

76. Tässä yhteydessä asiakirja-aineistosta ilmenee, että riidanalaisilla kiinnityslaitteilla pyritään suojelemaan työntekijöitä, jotka tekevät katolla tai katolla oleviin laitteisiin – esimerkiksi ilmastointilaitteen ulkona sijaitsevaan yksikköön – korjaus- tai huoltotöitä. Nyt käsiteltävässä asiassa tulee siten esiin kysymys siitä, kattavatko direktiivin 89/106 liitteessä I vahvistetut rakennuskohteiden käyttöturvallisuudelle asetetut vaatimukset myös turvallisuuden silloin, kun katoille kiivetään.

77. Direktiivin 89/106 liitteen I sanamuodosta ei voida johtaa viitteitä siitä, pitäisikö siinä mainittujen ”käyttöturvallisuutta” koskevien vaatimusten käsittää myös työntekijöiden turvallisuus silloin, kun he työskentelevät rakennuskohteen ulkopuolella.

78. Direktiivin 89/106 [22] perusasiakirjasta nro 4 ”Käyttöturvallisuus” ilmenee yksiselitteisesti, että direktiivin 89/106 liitteessä I tarkoitettua ”käyttöturvallisuuden” käsitettä on tulkittava laajasti. Tämän perusasiakirjan 2 kohdassa selvennetään otsikolla ”Olennaista vaatimusta ’käyttöturvallisuus’ koskeva selvennys” erityisesti, että direktiivin 89/106 liitteessä I tarkoitettu käyttöturvallisuus liittyy

22 – Edellä alaviitteessä 19 mainittu perusasiakirja nro 4: Käyttöturvallisuus (s. 106 ja sitä seuraavat sivut). Direktiivin 89/106 3 artiklan 3 kohdan mukaan liitteessä I vahvistetut olennaiset vaatimukset täsmennetään asiakirjoissa (perusasiakirjoissa), joilla luodaan tarvittavat yhteydet näiden olennaisten vaatimusten ja tämän direktiivin 4 ja 5 artiklassa tarkoitettujen standardointitoimeksiantojen, eurooppalaisen teknisen hyväksymisen suuntaviivoja koskevien toimeksiantojen tai muiden teknisten eritelmien tunnustamisen välille. Direktiivin 89/106 12 artiklassa todetaan tässä yhteydessä mm., että perusasiakirjoissa on täsmennettävä 3 artiklassa ja liitteessä I säädetyt olennaiset vaatimukset yhdenmukaistamalla termistö ja tekniset perusteet ja esittämällä luokat tai tasot kutakin vaatimusta varten tarpeen mukaan ja kun se tieteellisen ja teknisen tiedon perusteella on mahdollista.

siihen vaaraan, että ihmisille, jotka oleskelevat rakennuskohteiden sisällä tai läheisyydessä, aiheutuu vakavia ja välittömiä ruumiinvammoja.

79. Vaikka tämän perusasiakirjan muista toteamuksista ilmenee, että niiden vahinkojen vaara, joita pyritään estämään rakennuskohteen käyttöturvallisuutta koskevilla olennaisilla vaatimuksilla, tarkoitetaan ennen kaikkea rakennuskohteen ”normaalin” käytön yhteydessä aiheutuvia vaaroja, [23] vaaroja koskeva luettelo – joka ei ole tyhjentävä – sisältää myös riskilajit, jotka eivät liity välittömästi siihen, että vaarassa olevat henkilöt käyttävät rakennuskohteita, ja ne voivat koskea jopa henkilöitä, jotka oleskelevat kyseisen rakennuskohteen ulkopuolella. Viimeksi mainittuihin riskilajeihin kuuluu esimerkiksi 3.3.2.1 kohdassa kuvattu iskun voimasta putoavien, rakennuskohteeseen kuuluvien esineiden aiheuttamat loukkaantumiset tai kuolemaan johtavat tapaturmat.

80. Kun otetaan huomioon niiden vahinkolajien ja vahinkojen heterogeeninen luettelo, johon direktiivin 89/106 liitteessä I tarkoitettu ”käyttöturvallisuus” liittyy, on tätä käsitettä tulkittava laajasti. Sen perusteella se voi mielestäni käsittää myös työntekijöiden turvallisuuden heidän työskennellessään rakennuskohteen ulkopuolella. [24]

81. Näiden toteamusten perusteella katson, että EN 795 -standardissa tarkoitetut luokan A1 kiinnityslaitteet voivat tehtävänsä perusteella edistää direktiivin 89/106 liitteessä I kuvattujen olennaisten vaatimusten täyttymistä.

82. Edellä esitetyn perusteella ensimmäiseen ennakkoratkaisukysymykseen on vastattava siten, että EN 795 -standardissa tarkoitetut luokan A1 kiinnityslaitteet kuuluvat direktiivin 89/106 soveltamisalaan, jos ne on valmistettu käytettäviksi pysyvinä osina rakennuskohteissa. Se, että ne kuuluvat direktiivin 89/106 soveltamisalaan, ei merkitse sitä, että muita tuoteturvallisuutta koskevia direktiivejä ei lähtökohtaisesti voitaisi soveltaa.

### C *Toinen ennakkoratkaisukysymys*

83. Kansallinen tuomioistuin tiedustelee unionin tuomioistuimelta toisella ennak-

23 – Esimerkkinä näistä onnettomuusvaaroista ovat ”putoamiset liukastumisen seurauksena”, ”putoamiset kompastumisen ja horjahduksen seurauksena” sekä ”korkeuseroista johtuvat tai yllättävät putoamiset”, joita kuvataan (edellä alaviitteessä 19 mainitun) perusasiakirjan 4 3.3.1.2 kohdassa.

24 – Tässä yhteydessä ei pidä unohtaa mainita sitä, että direktiivissä 89/106 tarkoitettujen yhdenmukaistettujen standardien otsikon ja viitepäivämäärien julkaisemisesta ilmenee, että yhdenmukaistettua standardia EN 516/2006 sovelletaan 1.11.2006 lähtien mm. tarvikkeisiin, joita käytetään katolle kiipeämiseen – käytävät, askelmat ja portaat – ks. rakennusalan tuotteita koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä 21.12.1988 annetun neuvoston direktiivin 89/106/ETY täytäntöönpanoon liittyvä komission tiedonanto (EUVL 2009, C 309, s. 1 ja sitä seuraavat sivut).

koratkaisukysymyksellään, voivatko EN 795 -standardissa tarkoitetut luokan A1 kiinnityslaitteet kuulua direktiivin 89/686 soveltamisalaan.

84. EN 795 -standardin 3.13.1.1 kohdan mukaan luokan A1 kiinnityslaitteisiin sisältyy ”ankkuri”, joka voidaan kiinnittää pystysuoriin, vaakasuoriin ja vinoihin pintoihin. Tässä standardissa tarkoitetut ”ankkurit” ovat osia, jotka kiinnitetään pysyvästi rakennukseen ja joihin kiinnityslaitteet tai henkilönsuojaimet voidaan kiinnittää. [25] Luokan A1 kiinnityslaitteiden olennainen osa on siten ankkuri, joka kiinnitetään rakennukseen.

85. Direktiivissä 89/686 tarkoitetut henkilönsuojaimet ovat sen 1 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaan laitteita tai välineitä, jotka on suunniteltu henkilön käytettäviksi. Koska EN 795 -standardissa tarkoitettuja luokan A1 kiinnityslaitteita ei ole suunniteltu henkilön käytettäviksi tai pidettäviksi, niiden luokitteleminen direktiivin 89/686 1 artiklan 2 kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetuiksi henkilönsuojaimiksi ei lähtökohtaisesti ole mahdollista.

86. Tällaisten kiinnityslaitteiden luokitteleminen 1 artiklan 2 kohdan toisen alakohdan a–c alakohdassa tarkoitetuiksi henkilönsuojaimiksi on mielestäni mahdotonta myös sen edellytyksen vuoksi, että henkilönsuojaimet on tarkoitettu henkilön käytettäviksi tai pidettäviksi.

25 – EN 795 -standardin 3.5 kohta.

87. Luokan A1 kiinnityslaitteiden luokitteleminen direktiivin 89/686 1 artiklan 3 kohdassa tarkoitetuiksi henkilönsuojaimiksi on samasta syystä lähtökohtaisesti mahdotonta.

88. Direktiivin 89/686 1 artiklan 3 kohdan mukaan kaikkia järjestelmiä, jotka on saatettu markkinoille yhdessä henkilönsuojainten kanssa niiden liittämiseksi toiseen ulkopuoliseen lisälaitteeseen, pidetään tämän laitteen olennaisena osana, vaikka järjestelmä ei olisi tarkoitettu käyttäjän käytettäväksi tai pidettäväksi jatkuvasti koko vaaralle altistumisen ajan.

89. Pääasian oikeudenkäynnin kantajat esittävät tässä yhteydessä erityisesti, että ankkuri, joka muodostaa olennaisen osan EN 795 -standardissa tarkoitettua A1-luokan kiinnityslaitetta, on luokiteltava tässä määräyksessä tarkoitetuksi järjestelmäksi, jolla henkilönsuojain on liitettävä rakennuskohteeseen.

90. Tämä väite ei ole vakuuttava.

91. Direktiivin 89/686 1 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan yleisten säännösten perusteella 1 artiklan 3 kohdassa tarkoitettujen ”järjestelmien” ryhmä voi näet kattaa ainoastaan irtaimia esineitä, joita käyttäjä voi käyttää tai pitää. Tämän näkemyksen vahvistaa 1 artiklan 3 kohdan sanamuoto, jonka

mukaan ei ole välttämätöntä, että järjestelmä olisi tarkoitettu käyttäjän käytettäväksi tai pidettäväksi *jatkuvasti* koko vaaralle altistumisen ajan. Sillä vahvistetaan vähintäänkin implisiittisesti, että käyttäjä voi yleensä käyttää tai pitää myös sellaisia järjestelmiä, joten niiden on lähtökohtaisesti oltava irtaimia esineitä.

92. Tässä yhteydessä on viitattava myös direktiivin 89/686 liitteessä II olevaan 3.1.2.2 kohtaan, jossa vahvistetaan putoamisten torjumiseksi tarkoitetuille henkilönsuojaimille asetettavat olennaiset vaatimukset. Tämän määräyksen mukaan putoamisia torjumaan tai niiden aiheuttamia vaikutuksia estämään suunniteltuihin henkilönsuojaimiin on kuuluttava valjaat ja kiinnitysmekanismi, joka voidaan liittää varmaan kiinnityspisteeseen.

93. Koska luokan A1 kiinnityslaitteita on tässä yhteydessä pidettävä ”varmoina kiinnityspisteinä”, ja kun puolestaan direktiivin 89/686 liitteessä II olevassa 3.1.2.2 kohdassa tarkoitetut ”varmat kiinnityspisteet” eivät ole henkilönsuojaimen osa, myös tämä määräys vahvistaa sen toteamuksen oikeellisuuden, jonka mukaan EN 795 -standardissa tarkoitetut luokan A1 kiinnityslaitteet eivät kuulu direktiivin 89/686 soveltamisalaan.

94. Lopuksi on viitattava vielä direktiivin 89/686 1 artiklan 4 kohtaan, jonka mukaan henkilönsuojaimeen, johon sovelletaan jotain toista direktiiviä, jolla on samat tavoitteet kuin tällä direktiivillä markkinoille saattamisen sekä tavaroiden vapaan liikkuvuuden ja turvallisuuden osalta, ei sovelleta direktiiviä 89/686. Kuten olen jo esittänyt vastatessani ensimmäiseen ennakkoratkaisukysymykseen, EN 795 -standardissa tarkoitetut luokan A1 kiinnityslaitteet kuuluvat direktiivin 89/106 soveltamisalaan, jos ne on valmistettu käytettäviksi pysyvinä osina rakennuskohteissa.[26] Mikäli tilanne olisi kansallisen tuomioistuimen mielestä tällainen riidanalaisten kiinnityslaitteiden osalta, ne kuuluisivat direktiivin 89/106 soveltamisalaan. Siten ne jäisivät 1 artiklan 4 kohdan ensimmäisen luetelmakohdan perusteella direktiivin 89/686 soveltamisalan ulkopuolelle.

95. Edellä esitetyn perusteella toiseen ennakkoratkaisukysymykseen on vastattava, että EN 795 -standardissa tarkoitetut luokan A1 kiinnityslaitteet eivät kuulu direktiivin 89/686 soveltamisalaan.

D *Kolmas ennakkoratkaisukysymys*

96. Kansallinen tuomioistuin tiedustelee kolmannella ennakkoratkaisukysymyksellään lähinnä, onko kiinnityslaitteen, joka ei sellaisenaan kuulu direktiivin 89/686 soveltamisalaan, kuitenkin katsottava kuuluvan tämän direktiivin soveltamisalaan, jos se on tarkoitettu kiinnitettäväksi direktiivin

26 – Ks. tämän ratkaisuehdotuksen 82 kohta.

89/686 soveltamisalaan kuuluvaan henkilönsuojaimeen.

97. Kansallinen tuomioistuin viittaa tässä yhteydessä erityisesti direktiivin 89/686 liitteessä II olevaan 3.1.2.2 kohtaan, jonka ensimmäisen alakohdan mukaan putoamisia torjumaan tai niiden aiheuttamia vaikutuksia estämään suunniteltuihin henkilönsuojaimiin on kuuluttava valjaat ja kiinnitysmekanismi, joka voidaan liittää *varmaan kiinnityspisteeseen*. Valmistajan selosteessa on 3.1.2.2 kohdan kolmannen alakohdan mukaan eriteltävä erityisesti kaikki asiaa koskevat tiedot *varmalta kiinnityspisteeltä vaadittavista ominaisuuksista*.

98. Tulkitsevan arvioinnin mukaan kolmas ennakkoratkaisukysymys koskee siten sitä, merkitseekö se, että direktiivin 89/686 liitteessä II olevassa 3.1.2.2 kohdassa käytetään käsitettä ”varma kiinnityspiste”, sitä, että myös tällaisten kiinnityspisteiden varmuus on tutkittava direktiivin 89/696 perusteella.

99. Tähän kysymykseen on vastattava kieltävästi.

100. Ensinnäkin on todettava, että direktiivin 89/686 liitteessä II olevan 3.1.2.2 kohdan sanamuotoon ei sisälly yksiselitteisiä viitteitä siitä, että kiinnityspisteet, joihin henkilönsuojaimet voidaan kiinnittää, pitäisi lukea direktiivin 89/686 soveltamisalaan. Kyseisen 3.1.2.2 kohdan ensimmäiseen alakohtaan sisältyy ainoastaan toteamus siitä, että putoamisia torjumaan tai niiden aiheuttamia vaikutuksia estämään suunnitellut henkilönsuojaimet on suunniteltava siten, että ne voidaan liittää varmaan kiinnityspisteeseen. Viimeinen alakohta sisältää tässä yhteydessä tietoja valmistajan selosteen sisällöstä, johon on mahdollisesti sisällyttävä tietoja myös ominaisuuksista, joita varmalla kiinnityspisteellä on oltava.

101. Direktiivin 89/686 liitteessä II olevan 3.1.2.2 kohdan sanamuotoon ei siten mielestäni sisälly vakuuttavia perusteluja sille olettamalle, että sellaisten kiinnityspisteiden varmuus, jotka on tarkoitus liittää direktiivin 89/686 soveltamisalaan kuuluvaan henkilönsuojaimeen, olisi tutkittava myös direktiivin 89/686 perusteella.

102. Direktiivin 89/686 johdonmukainen tulkinta vahvistaa tämän toteamuksen. Siinä yhteydessä on erityisesti korostettava, että direktiivin 89/686 liitteessä II vahvistetaan ainoastaan turvallisuutta koskevat olennaiset vaatimukset, jotka henkilönsuojainten on direktiivin 3 artiklan mukaan täytettävä käyttäjän terveyden suojelemiseksi ja niiden varmuuden takaamiseksi. Liitteessä II ei siten käsitellä sitä kysymystä, mitkä tuotteet kuuluvat direktiivin 89/686 soveltamisalaan, vaan pikemminkin sitä kysymystä, mitä vaatimuksia direktiivin 89/686 soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden on täytettävä. Liite II ei siten

lähtökohtaisesti koske direktiivin 89/686 asiallista soveltamisalaa.

103. Edellä esitetyn perusteella kolmanteen ennakkoratkaisukysymykseen on vastattava, että tutkittaessa sitä, täyttääkö direktiivin 89/686 soveltamisalaan kuuluva henkilönsuojain tämän direktiivin olennaiset vaatimukset, ei sillä kysymyksellä, ovatko kiinnityslaitteet, joilla tämä suojain voidaan kiinnittää, ennakoitavissa käyttöolosuhteissa varmoja, ole merkitystä.

E *Neljäs ennakkoratkaisukysymys*

104. Kansallinen tuomioistuin tiedustelee neljännellä ennakkoratkaisukysymyksellä, onko sallittua, että CE-merkintä kiinnitetään vapaaehtoisesti EN 795 -standardissa tarkoitettuun luokan A1 kiinnityslaitteeseen todisteena sen direktiivin 89/686 ja/tai direktiivin 89/106 mukaisuudesta, jos unionin tuomioistuin katsoo, että tällaiset kiinnityslaitteet eivät ylipäänsä kuulu näiden direktiivien soveltamisalaan.

105. Aluksi on muistutettava siitä, että ensimmäiseen ennakkoratkaisukysymykseen on mielestäni vastattava, että EN 795 -standardissa tarkoitetut luokan A1 kiinnityslaitteet kuuluvat direktiivin 89/106 soveltamisalaan, jos ne on valmistettu käytettäviksi pysyvinä osina rakennuskohteissa. [27]

106. Vastattaessa neljänteen ennakkoratkaisukysymykseen on korostettava, että sovellettavien säännösten johdonmukaisesta ja teleologisesta tulkinnasta ilmenee, että tuotteisiin, jotka eivät kuulu direktiivien 89/686 ja 89/106 soveltamisalaan, ei saa kiinnittää näissä direktiiveissä tarkoitettua CE-merkintää.

107. Tässä yhteydessä on viitattava aluksi päätökseen 93/465, jonka liitteessä olevan I kohdan B alakohdassa esitetään pääasialliset suuntaviivat CE-merkinnän kiinnittämisestä ja käytöstä. [28] Näiden suuntaviivojen mukaan

– CE-merkintä ilmaisee vaatimustenmukaisuuden kaikkien niiden velvollisuuksien kanssa, jotka tuotteen osalta kuuluvat valmistajalle CE-merkinnän kiinnittämistä säätävien yhteisön

27 – Ks. tämän ratkaisuehdotuksen 82 kohta.

28 – Päätös 93/465 sisältää lähinnä direktiivien antajille osoitettuja ohjeita uuden lähestymistavan mukaisten direktiivien laatimisesta. Liitteessä olevaan I kohdan B alakohtaan sisältyvät pääasialliset suuntaviivat CE-merkinnän kiinnittämisestä ja käytöstä on siten otettu uuden lähestymistavan direktiiveihin, jotka on annettu tämän päätöksen voimaantulon jälkeen. Tämän lisäksi 22.7.1993 annetulla neuvoston asetuksella 93/68/ETY (EYVL L 220, s. 1) muutettiin myös siihen mennessä annettuja uuden lähestymistavan mukaisia direktiivejä ja mukautettiin ne päätökseen 93/465.

direktiivien perusteella (I kohdan B alakohdan a alakohta)

– teollisuustuotteisiin kiinnitetyllä CE-merkinnällä ilmaistaan se, että kiinnittämisen suorittanut tai sen suorittamisen tehtäväksi antanut luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö voi varmistua siitä, että tuote on kaikkien sovellettavien yhteisön kokonaisdirektiivien vaatimusten mukainen ja on käynyt läpi aiheelliset vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyt (I kohdan B alakohdan b alakohta)

– uuden lähestymistavan mukaisissa direktiiveissä tarkoitetut teollisuustuotteet on varustettava CE-merkinnällä, lukuun ottamatta erityisdirektiiveissä säädettyjä poikkeuksia (I kohdan B alakohdan e alakohta)

– jäsenvaltioiden on toteutettava kaikki tarvittavat sisäisen lainsäädännön säännökset estääkseen sekaannuksen mahdollisuuden ja välttääkseen CE-merkinnän väärinkäytön (I kohdan B alakohdan l alakohta).

108. Näiden suuntaviivojen johdonmukaisesta yhteisvaikutuksesta ilmenee mielestäni yksiselitteisesti, että CE-merkinnän kiinnittäminen tuotteisiin on sallittua vain, jos ja siltä osin kuin ne kuuluvat jonkin uuden lähestymistavan mukaisen direktiivin soveltamisalaan ja täyttävät siinä vahvistetut vaatimukset. [29]

109. Sovellettavien säännösten teleologinen tulkinta johtaa samaan lopputulokseen.

110. CE-merkinnän tarkoituksena on taata tavaroiden vapaa liikkuvuus merkittyjen tuotteiden osalta. [30] Tämän vuoksi sekä direktiiviin 89/106 että direktiiviin 89/686 sisältyy selkeitä säännöksiä siitä, että jäsenvaltiot eivät saa kieltää, rajoittaa tai estää saattamasta markkinoille henkilönsuojainta tai henkilönsuojaimen osaa, joka täyttää tämän direktiivin säännökset ja jossa on CE-merkintä. [31]

111. CE-merkinnällä osoitetaan toimivaltaisille viranomaisille, että tuote sen markkinoille saattavan yrityksen mielestä täyttää sovellettavien uuden lähtökohdan mukaisten direktiivien vaatimukset. CE-merkintä on siten tehtävänsä perusteella ensisijaisesti

29 – Ks. Wagner, G., "Das neue Produktsicherheitsgesetz: Öffentlich-rechtliche Produktverantwortung und zivilrechtliche Folgen (Teil I)", *BB*, 1997, s. 2489, 2497.

30 – Ks. tämän ratkaisuehdotuksen 57 kohta.

31 – Direktiivin 89/686 4 artiklan 1 kohta ja 4 artiklan 2 kohta luettuna yhdessä direktiivin 89/106 6 artiklan kanssa.

kansallisille hallintoviranomaisille osoitettu merkintä. [32]

112. Kun otetaan huomioon tämä CE-merkinnän yleinen tavoite, ei olisi ylipäänsä mitään mieltä siinä, että uuden lähestymistavan mukaisten direktiivien soveltamisalaan kuulumattomiin tuotteisiin olisi sallittua kiinnittää CE-merkintä. Niiden tuotteiden osalta, jotka eivät kuulu uuden lähestymistavan mukaisten direktiivien soveltamisalaan, CE-merkinnän kiinnittäminen ei ilmeisesti velvoittaisi jäsenvaltioita tunnustamaan sitä, että tämä tuote vastaa täysin yhdenmukaistettua suojan tasoa. Tällaisten tuotteiden CE-merkintä ei silloin myöskään voisi edistää tavaroiden vapaata liikkuvuutta näiden tuotteiden osalta.

113. CE-merkinnän kiinnittäminen tuotteisiin, jotka eivät kuulu uuden lähestymistavan mukaisten direktiivien soveltamisalaan, johtaisi lisäksi suurempaan hämmennykseen, koska siinä tapauksessa ei olisi enää edes ymmärrettävissä, mitä konkreettiseen tuotteeseen kiinnitetty CE-merkintä tarkalleen osoittaisi. Se olisi viime kädessä vahingollista myös kuluttajansuojalle. [33]

114. Tämän perusteella 1.1.2010 voimaan tulleen tuotteiden kaupan pitämiseen liittyvää akkreditointia ja markkinavalvontaa koskevista vaatimuksista ja neuvoston asetuksen (ETY) N:o 339/93 kumoamisesta 9.7.2008 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 765/2008 [34] 30 artiklan 2 kohdassa selvennetään nimenomaisesti, että CE-merkintä saadaan kiinnittää vain niihin tuotteisiin, joihin sen kiinnittämisestä on säädetty asiaa koskevassa yhteisön yhdenmukaistamislainsäädännössä, eikä sitä saada kiinnittää mihinkään muuhun tuotteeseen. [35]

115. Edellä esitetyn perusteella neljänteen ennakkoratkaisukysymykseen on vastattava, että EN 795 -standardissa tarkoitettuun

32 – Klindt, T., "Das Recht der Produktsicherheit: ein Überblick, *VersR..*, 2004, s. 296, 298. Ks. myös van Rienen, W. ja Wasser, U., *EG-Recht der Gas- und Wasserversorgungstechnik*, Bonn, 1999, 139 kohta, jotka korostavat, että CE-merkinnän merkitys on vain siinä, että sillä osoitetaan markkinoita valvoville kansallisille viranomaisille, että menettely sen arvioimiseksi, että tuote vastaa sovellettavan direktiivin olennaisia vaatimuksia, on tehty, ja tuotteella on siten EY:n oikeuteen perustuva oikeus häiriöttömään markkinoille pääsyyn ja markkinoille saattamiseen kaikissa jäsenvaltioissa. Ks. myös Strübbe, K., *Die Neuordnung des deutschen Konformitätsbewertungssystems*, Regensburg, 2006, s. 120 ja121; Kapoor, A. ja Klindt, T., 'New Legislative Framework' im EU-Produktsicherheitsrecht – Neue Marktüberwachung in Europa?", *EuZW*, 2008, s. 649, 651.

33 – Sen, että kuluttajansuoja pitäisi ottaa nykyään huomioon myös tällä oikeuden alalla, osoittaa mm. tuotteiden kaupan pitämiseen liittyvistä yhteisistä puitteista ja päätöksen 93/465/ETY kumoamisesta 9.7.2008 tehdyn Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksen N:o 768/2008/EY (EUVL L 218, s. 82) johdanto-osan 30 perustelukappale. Siinä viitataan erityisesti siihen, että CE-merkinnän olisi oltava ainoa vaatimustenmukaisuusmerkintä, jota käytetään osoittamaan, että tuote on yhteisön yhdenmukaistamislainsäädännön vaatimusten mukainen, mutta että muita merkintöjä voidaan kuitenkin soveltaa, jos ne parantavat kuluttajansuojaa eivätkä ne kuulu yhteisön yhdenmukaistamislainsäädännön soveltamisalaan. Ks. myös Lenz, C. ja Scherer, J., "Ist die Anbringung von Qualitätszeichen nationaler Prüfungsorganisationen neben CE-Kennzeichnungen zulässig?", *EWS*, 2001, niteen 11 liite 3, s. 4 ja 5, joissa käsiteltiin kuluttajansuojaa ja käyttäjien suojelemista harhaanjohtamiselta jo päätöksen 93/465 voimassaoloaikana CE-merkinnän toisena tavoitteena.

34 – EUVL L 218, s. 30.

35 – Myös päätöksen N:o 768/2008 liitteessä I olevassa R11 artiklassa todetaan tässä yhteydessä nimenomaisesti, että CE-merkintää koskevat asetuksen N:o 765/2008 30 artiklassa säädetyt yleiset periaatteet.

A1-luokan kiinnityslaitteeseen ei saa kiinnittää CE-merkintää todisteena siitä, että se on sellaisen direktiivin mukainen, jonka soveltamisalaan se ei kuulu.

F *Viides ennakkoratkaisukysymys*

116. Kansallinen tuomioistuin on esittänyt viidennen ennakkoratkaisukysymyksen siltä varalta, että unionin tuomioistuin päätyisi vastatessaan edellisiin ennakkoratkaisukysymyksiin siihen, että kyseiset kiinnityslaitteet eivät kuulu direktiivien 89/686 ja 89/106 soveltamisalaan mutta niihin voidaan kuitenkin kiinnittää vapaaehtoisesti CE-merkintä näiden direktiivien mukaisesti.

117. Tämän tapauksen varalta kansallinen tuomioistuin tiedustelee, millä tavoin vapaaehtoisesti kiinnitettävää CE-merkintää varten pitäisi tutkia, täyttävätkö kiinnityslaitteet, jotka eivät kuulu direktiivien 89/686 ja 89/106 soveltamisalaan, näissä direktiiveissä vahvistetut edellytykset.

118. Kuten jo totesin, CE-merkinnän vapaaehtoinen käyttäminen ei ole mahdollista. Siten viidennellä ennakkoratkaisukysymyksellä ei ole kohdetta. Sitä ei näin ollen tarvitse tutkia laajemmin.

G *Kuudes ennakkoratkaisukysymys*

119. Kansallinen tuomioistuin tiedustelee kuudennella ennakkoratkaisukysymyksellään lähinnä sitä, onko EN 795 -standardiin sisältyviä luokan A1 kiinnityslaitteita koskevia säännöksiä ja määräyksiä pidettävä yhteisön oikeutena, jota unionin tuomioistuin voi tulkita.

120. Jotta tämä kysymys ymmärrettäisiin oikein, on korostettava, että EN 795 -standardissa todetaan kirjaimilla A–E merkittyihin viiteen eri luokkaan kuuluvia kiinnityslaitteita koskevat vaatimukset ja testimenettelyt. Tämän standardin mukaan kiinnitysankkuri luokitellaan luokkaan A, irtonaiset kiinnityslaitteet luokkaan B, kiinnityslaitteet, joissa on vaakasuorat liikkuvat ohjaimet, luokkaan C, kiinnityslaitteet, joissa on vaakasuorat ohjauskiskot, luokkaan D ja omalla painollaan paikallaan pysyvät kiinnityslaitteet luokkaan E.

121. CEN hyväksyi EN 795 -standardin 29.3.1996, ja komissio julkaisi sen 12.2.2000 direktiivin 89/686 täytäntöönpanon yhteydessä tässä direktiivissä tarkoitettuna yhdenmukaistettuna standardina.[36] Tähän julkistamiseen liittyi kuitenkin se nimenomainen varaus, että se ei sisällä luokkien A

36 – Edellä alaviitteessä 6 mainittu 12.2.2000 annettu komission tiedonanto.

(kiinnitysankkurit), C (kiinnityslaitteet, joissa on vaakasuorat liikkuvat ohjaimet) ja D (kiinnityslaitteet, joissa on vaakasuorat ohjainkiskot) välineitä ja että näiden laitteiden ei siten voida katsoa täyttävän direktiivin 89/686 vaatimuksia.

122. Kun otetaan huomioon se erityinen seikka, että komissio ei ole hyväksynyt eikä julkaissut virallisessa lehdessä EN 795 -standardiin sisältyviä luokan A kiinnityslaitteiden vaatimuksia ja testimenettelyjä direktiivissä 89/686 tarkoitetuksi yhdenmukaistetuksi standardiksi, EN 795 -standardia ei ole pidettävä luokan A1 kiinnityslaitteiden osalta direktiivissä 89/686 tarkoitettuna yhdenmukaistettuna standardina. [37]

123. Tämä tarkoittaa sitä, että EN 795 -standardia on pidettävä ainoastaan luokkien B ja E osalta direktiivissä 89/686 tarkoitettuna yhdenmukaistettuna standardina. Luokkien A, C ja D kiinnityslaitteiden osalta se on sitä vastoin luokiteltava yksityisen standardointilaitoksen antamaksi yhdenmukaistamattomaksi teknisluonteiseksi standardiksi. [38] Jo tästä syystä on vastattava kieltävästi kansallisen tuomioistuimen kysymykseen siitä, onko EN 795 -standardiin sisältyviä luokan A1 kiinnityslaitteita koskevia säännöksiä ja määräyksiä pidettävä yhteisön oikeutena.

124. Edellä esitetyn perusteella kuudenteen ennakkoratkaisukysymykseen on vastattava, että EN 795 -standardia ei ole pidettävä tässä standardissa tarkoitettujen luokan A1 kiinnityslaitteiden osalta Euroopan unionin tuomioistuimen tulkittavaksi tarkoitettuna yhteisön oikeutena.

H *Seitsemäs ja kahdeksas ennakkoratkaisukysymys*

125. Siltä varalta, että unionin tuomioistuin toteaisi olevansa toimivaltainen tulkitsemaan EN 795 -standardia tässä standardissa tarkoitettujen luokan A1 kiinnityslaitteiden osalta, kansallinen tuomioistuin tiedustelee seitsemännellä ja kahdeksannella ennakkoratkaisukysymyksellään, millä tavoin tässä standardissa määrätyt näiden kiinnityslaitteiden staattisen ja dynaamisen kestävyyden

37 – Ks. Gambelli, F., *Aspects juridiques de la normalisation et de la réglementation technique européenne*, Pariisi, 1994, s. 17 ja 18, joka viittaa siihen, että yhdenmukaistettu standardi on CEN:n antama eurooppalainen standardi, jolla on tietyt ominaisuudet. Yksi tällainen ominaisuus on se, että komissio on hyväksynyt CEN:n antaman eurooppalaisen standardin ja julkaissut sen siinä yhteydessä virallisessa lehdessä.

38 – Ks. Jarass, H., "Probleme des Europäischen Bauproduktenrechts", *NZBau* 2008, s. 145, 146, joka kuvaa Euroopan standardointikomitean antamia standardeja, joista komissio ei ole antanut toimeksiantoa ja/tai joita se ei ole hyväksynyt, yhdenmukaistamatta jätetyiksi eurooppalaisiksi standardeiksi, jotka ovat täysin alakohtaista tietoa.

testit on suoritettava. Siinä yhteydessä kansallinen tuomioistuin kysyy erityisesti, onko nämä testit suoritettava ennakoitavissa käyttöolosuhteissa (seitsemäs ennakkoratkaisukysymys) ja valmistajan antamien käyttörajoitusten mukaisesti (kahdeksas ennakkoratkaisukysymys).

126. Koska EN 795 -standardia ei mielestäni voida pitää luokan A1 kiinnityslaitteiden osalta yhteisön oikeutena, jota Euroopan unionin tuomioistuimen on tulkittava, seitsemännellä ja kahdeksannella ennakkoratkaisukysymyksellä ei ole kohdetta. Niitä ei siis tarvitse käsitellä laajemmin.

## VIII Ratkaisuehdotus

127. Edellä esitetyn perusteella ehdotan, että unionin tuomioistuin vastaa Rechtbank 's-Gravenhagen ennakkoratkaisukysymyksiin seuraavasti:

”1) EN 795 -standardissa tarkoitetut luokan A1 kiinnityslaitteet kuuluvat rakennusalan tuotteita koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä 21.12.1988 annetun neuvoston direktiivin 89/106/ETY soveltamisalaan, jos ne on valmistettu käytettäviksi pysyvinä osina rakennuskohteissa. Se, että ne kuuluvat direktiivin 89/106 soveltamisalaan, ei lähtökohtaisesti merkitse sitä, että muita tuoteturvallisuutta koskevia direktiivejä ei voitaisi soveltaa.

2) EN 795 -standardissa tarkoitetut luokan A1 kiinnityslaitteet eivät kuulu henkilönsuojaimia koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä 21.12.1989 annetun neuvoston direktiivin 89/686/ETY soveltamisalaan.

3) Tutkittaessa sitä, täyttääkö direktiivin 89/686 soveltamisalaan kuuluva henkilönsuojain tämän direktiivin olennaiset vaatimukset, ei sillä kysymyksellä, ovatko kiinnityslaitteet, joilla tämä suojain voidaan kiinnittää, ennakoitavissa käyttöolosuhteissa varmoja, ole merkitystä.

4) EN 795 -standardissa tarkoitettuun A1-luokan kiinnityslaitteeseen ei saa kiinnittää CE-merkintää todisteena siitä, että se on sellaisen direktiivin mukainen, jonka soveltamisalaan se ei kuulu.

5) EN 795 -standardia ei ole pidettävä tässä standardissa tarkoitettujen luokan A1 kiinnityslaitteiden osalta unionin tuomioistuimen tulkittavaksi tarkoitettuna yhteisön oikeutena.”